

Utklipp fra:

Dagbladet
OSLO

Pol. tendens: Uavh. Venstre
(se forøvrig baksiden)

1960 21 07 19

7 JULI 1960

1960 21 07 19

28-02-022

Vi protesterer mot angsten som underholdning

Nå får det være nok psykisk nervegass

Av Anne-Marit Sletten

I går ble det servert en programpost i Norsk Rikskringkasting like etter nyheter og aktuelt som het: «Dagens turist». Det var et intervju med en norsk kaptein som hadde vært i Statene og perfektionert seg i moderne krigføring. Han hadde angivelig fått opplæring på det krigstekniske område, nervegasskrig. Vi fikk høre om utviklingen av dette krigsmiddel, som vi tidligere har hørt skremmende rykter om. Midlet som virker på nervesystemet, slik at vårt følelsesliv og vår tankeprosess kan lammes eller forandres i bestemte retninger. Intervjuet fremhevet det siste raffinement i denne forbindelse, nemlig at ved å legge et teppe av denne gassen, som lett lot seg spre over et stort område, kunne en med letthet påvirke hele folkegruppers følelsesmessige forhold i den ønskede retning.

Programposten virket som en eneste stor grøsser. Den utnyttet ganske raffinert den reelle trusel som vi dessverre daglig må leve under, og det var derfor vanskelig å oppfatte om dette var en parodi eller om det var alvor. Ved direkte og spontan henvendelse til Norsk Rikskringkasting fikk en vite at det sansynligvis måtte være en parodi siden postens opphavsmann var ansatt i underholdningsavdelingen.

Verdenssituasjonen har holdpunkter for en reell angst. Over våre hoder flyr superjetfly med en konstant atomtrusel. Rakettbatterier gror opp som fluesopp både her og der, og i laboratoriene verden over vet vi at det forskes intens og med milliardbeløp for å finne fram til de mest djevelske utryddelsesmidler. Vi har nesten ikke nervesystem som tør oppfatte eller tør vi alt dette. Vi verger oss da også på forskjellig måte mot det. De fleste blir apatiske slik at det nesten ikke er reaksjoner å spore hos folk lenger. Man innsevrer problemfeltet til sitt eget lille «jeg» og sitt eget lille kjønnsskap. Man fraskriver seg ethvert ansvar, skyver det i beste fall over på politikerne, som tolker denne tiltagende apati som uttrykk for at de har hele folket med seg.

Dette demper deres angst. Noen avverger også angsten ved en slags galgenhumor, slik som i programposten: «Dagens turist».

Det er makabert når en statsinstitusjon som Norsk Rikskringkasting kan tillate seg å lage underholdning av den reelle angst og den trusel mot vår hele eksistens som vitterlig er til stede. Dette er ikke bare usmakelig og i virkeligheten sadistisk, men og en hån mot våre følelser og vår tankeevne. Det går i all anstendighets navn ikke an å drive igjen med disse dypt alvorlige ting. For noen dager siden ble det opplyst at maleren Victor Smith ble sensurert ved en bevisst forstyrrelse av utsendingen idet han ville ha med en setning om Moralsk Opprustning, en bevegelse som jeg forøvrig ikke sympatiserer med. Men er det da ingen kontroll med hva Kringkastingsens egne folk tillater seg å lage såkalt humor på?

At man virkelig kan servere en slik programpost med et så grotesk innhold som underholdning, viser hvor langt apatien er kommet og hvilke midler som må tas i bruk. Vi skal ikke bare le av den kalde krigen, vi skal ikke bare med et smil akseptere ter-

ror-balansen, men vi skal til og med tro at dette gir trygghet. Det er symptomatisk for vår psykiske tilstand. Hele befolkningen lever snart i en slags bevisstløshet. Vi er allerede påvirket av den nervegass som programposten skulle parodisere, og nettopp derfor var den så usmakelig. Gassen kunne bestemme hva vi skulle mene og tro. Vi har i årevis fått økende tilvenningsdoser av en psykisk nervegass, slik at vår oppfatning gradvis og systematisk forandres. Om ikke lenge har vi fått store nok doser til at vi gladelig aksepterer atomvåpen på norsk jord. Det øker vår reelle angst at Norsk Rikskringkasting aktivt er med på å gi oss disse tilvenningsdosene, også i form av underholdning.

VÅRTLAND

Pol. tendens: Uavhengig kr.

(Se baksiden!)

1960 21 07 19

7 JULI 1960

1960 21 07 19

100 000 mennesker

Ufortjent martyr-glorie

DET forekommer oss at programredaktøren i fjernsynet er kommet i skade for å utstyre maleren Victor Smith med en helt ufortjent martyr-glorie, skriver Fremtiden (A), Drammen.

Hvorvidt det var juridisk holdbart å la Smith kjøre i gang i den tro at programledelsen hadde gitt seg, samtidig som man på en snedig måte fikk koblet ut de omstridte setninger, skal vi ikke uttale oss om. Det vi imidlertid anser hevet over tvil, er at fjernsynet vil høste særdeles liten ære på denne affæren, samtidig som Smith — helt ufortjent etter vår mening — kan tre fram som den forfulgte uskyldighet.

Folk flest har en tendens til å se sporty på slike ting. En ensom mann i kamp mot et mektig monopolorgan kan regne med atskillig sympati, uansett hvor svakt han måtte stå rent saklig sett. Og skal vi se helt objektivt på affæren, var ikke Vivtor Smiths uttalelser om Moralsk Opprustning verre enn at publikum måtte tåle å høre det.

Under krigen var det, ikke minst i Sverige, alminnelig at aviser kom

ut med store hvite felter som markerte nyheter og artikler som var strøket av sensuren. Det gjorde et sterkt inntrykk og hadde for såvidt en propagandistisk verdi i seg selv, som kanskje overgikk verdien av det som var strøket. Man ikke ledelsen for fjernsynet har oppnådd noe lignende denne gangen: Å gi Moralsk Opprustning en reklame av langt større verdi enn de setninger som mble erstattet av orgelmusikken?